ΑΠΟ ΤΙΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΛΕΒΕΝΤΙΑΣ

ΟΘΩΝ ΚΑΙ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ

Ἡ «Μαδαγασκάρη» στὰ Ἑλληνικὰ νερά. Ἡ ταραχὴ τοῦ Μιαούλη. Ὁ Ὄθων στὸ Ναύπλιον. Μία συγκινητικὴ τελετή. Τί διηγεῖται ὁ Χριστόφορος Νέζερ. Τὸ δραματικὸ ἐπεισόδιο τοῦ Θεοδ. Κολοκοτρώνη. «Βασιλιᾶ μου καὶ Κύριέ μου !...» Τὸ κεφάλι τοῦ Γέρου γιὰ 5.000 γαλλικὰ φράγκα. Ὁ κόμης Βρέδε καὶ ἡ σπαθιά του.

Ὅταν ἡ Ἀγγλικὴ φρεγάτα «Μαδαγασκάρη», ποὺ ἔφερνε στὴν Ἑλλάδα τὸν πρῶτο της Βασιλέα, ἔπλεε κοντὰ στὰ Κύθηρα, ἕνα ψαροκάϊκο ἐπλησίασε τὸ πολεμικὸ αὐτὸ καὶ ὁ Ἕλλην ψαρᾶς ἐπληροφόρησε τὸ ναύαρχο Μιαούλη (ὁ ὁποῖος συνόδευε τὸν Ὄθωνα ἀπὸ τὸ Μόναχο) ὅτι ἕνα τάγμα παλληκαριῶν συγκεντρωμένο στὸν κάμπο τοῦ Ἄργους μὲ τὸ Θεόδωρο Κολοκοτρώνη ἐπὶ κεφαλῆς, ἐπετέθη ἐναντίον τῶν Γαλλικῶν στρατευμάτων γιὰ νὰ τὰ διαλύσῃ καὶ νὰ τὰ διώξῃ, καὶ ἔπειτα ἀφοῦ ἐπροδεχθῆ τὸ Βασιλέα κατὰ τὴν ἀποβίβασί τον, νὰ καταργήσῃ τὴν Βαυαρικὴ ἀντιπροσωπεία, ν' ἀνακηρύξῃ τὸν Ὄθωνα ἐνήλικο καὶ νὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ ὑπογράψῃ Σύνταγμα. Ἡ πληροφορίες ὅμως ἐπροξενοῦσαν περισσότερο, καὶ σὲ γεγονότα θλιβερότατα: Οἱ Γάλλοι εἶχαν ὀχυρωθεῖ στὸ μεγάλο Στρατώνι τοῦ Ἱππικοῦ, ὁπὸ Ἄργος, ἄνοιξαν πῦρ ἐναντίον τῶν παλληκαριῶν καὶ τοῦ λαοῦ ποὺ ἦταν συγκεντρωμένος στὴν πλατεῖα τοῦ Στρατῶνος, ἐκόπτοσαν πολλούς, διέλυσαν τὸ τάγμα τοῦ Κολοκοτρώνη καὶ ἔπειτα ἔβγῆκαν ἔξω, καὶ ἔκαναν σφαγές.

Ἡ ἀφήγησις αὐτῆ τῶν δραματικῶν γεγονότων τοῦ Ἄργους δὲν ἦταν ἀληθινὴ παρὰ μόνο κατὰ τὸ ὅτι οἱ Γάλλοι ἀπὸ μιὰ ἀόμματη ἀφορμὴ ἐνήργησαν ἀχρεῖα καὶ ἄναυδον ὁμαδικὴν σφαγὴν τῶν γυναικοπαιδῶν. Ὁ Κολοκοτρώνης, δὲν ἦταν καθόλου ἀνακατωμένος στὴν τραγῳδία αὐτή, τὴν ὁποίαν ἐξεθέσαμε ἄλλοτε σὲ τρία τεύχη τοῦ «Μπουκέτου». Προσθέτουμε τώρα τὴ λεπτομέρεια ὅτι ὁ Γάλλος στρατηγὸς Γκυὲ θέλοντας νὰ ὀξῇ τὴν ἐνθύνη στὸν ἔνδοξο Στρατηλάτη, εἶχε ἐπικηρύξει τὴν κεφαλή του ἀντὶ 5.000 φράγκων !..

***

Στὸ ἄκουσμα τῶν κακῶν αὐτῶν νέων, ὁ ναύαρχος Μιαούλης κατεταράχθη καὶ μετέδωσε τὶς πληροφορίες στὰ δύο ἄλλα μέλη τῆς Ἑλληνικῆς ἀποστολῆς. Στὴ γέφυρα τῆς «Μαδαγασκάρης» οἱ τρεῖς Ἕλληνες συνεκρότησαν, πρόχειρο συμβούλιο, καὶ στὴν ἀρχὴ μὲν ἀπεφάσισαν νὰ μὴν εἰποῦν τίποτα στὸν Βασιλέα καὶ τὴν ἀκολουθία τον, ἀμέσως ὅμως ἐκατάλαβαν ὅτι θὰ ἦταν ἄτοπο ν' ἀποκρύψουν τὴν ἀλήθεια, ἀφοῦ μάλιστα δὲν ἤξευραν καὶ ποιὰ ἔκτασι εἶχαν πάρει κατόπιν τὰ γεγονότα στὸ Ναύπλιον.

Ὅταν ὁ ναυάρχος Ὄθων ἐπληροφορήθη ἀπὸ τὸν συνοδεύοντα Ἀρμανσπεργ τὰ δραματικὰ γεγονότα, ἕνα σύννεφο θλίψεως ἐσκέπασε τὸ πρόσωπό τον. Μερικοὶ ἱστορικοὶ μάλιστα ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ Ὄθων ἐξεδήλωσε τὴν ἐπιθυμία νὰ μὴν δεχθῇ τὸ ταξεῖδι τον πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ ξαναγυρίσῃ στὴ Βαυαρία, παρατούμενος ἀπὸ ἕνα θρόνο ποὺ τὸν ἔβλεπε ἀπὸ τόσα γεμάτον ἀγκάθια. Μέλησε ὅμως ὁ Ἀρμανσπεργ καταλλήλως στὸ νεαρὸ Βασιλέα καὶ τὸν ἔπεισε νὰ μὴ προβῇ σ' ἕνα τέτοιο φοβερὸ γιὰ τὴν ἀγαπητή τον Ἑλλάδα διάβημα.

Καὶ ἡ Ἀγγλικὴ φρεγάτα ἔφθασε στὸ Ναύπλιον - ποὺ εἶχε ὁριοθεῖ πρωτεύουσα τοῦ μικροῦ Βασιλείου - μετὰ μεσημβρίαν μιᾶς ἀπὸ τὶς τελευταῖες ἡμέρες τοῦ 1833.

Ἡ ἡμέρα ἦταν γλυκειά, μιὰ ἀπὸ τὶς ὡραῖες ἐκείνες ἀλκυονίδες ἡμέρες. Στὸ γαλήνιο λιμάνι ἦταν ἀγκυροβολημένα πλοῖα κάθε ἐθνικότητος, καὶ πολλὰ Ἑλληνικά, ὁμμασοστόλιστα, μὲ τοὺς ναύτες τους παραταγμένους στὸ κατάστρωμα ἢ ὀχυρωμένους στὶς κεραῖες. Ὅταν ἡ «Μαδαγασκάρη» ἔρριξε ἄγκυρα, ὅλα τὰ πλοῖα καὶ τὰ φρούρια τοῦ Παλαμηδιοῦ καὶ τῆς Ἀκροναυπλίας ἄρχισαν νὰ κανονιοβολοῦν μὲ τὰ ἔνδοξα τουρκομάγα κανόνια τους.

Ὁ καπνὸς τῆς μπαρούτης ἐσκέπασε τὴν ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης καὶ μόλις διαλύθηκε μετὰ δύο ὧρες. Τότε μυριάδες βάρκες ἐπροκάλεσαν τὴ «Μαδαγασκάρη» στὸ κατάστρωμα τῆς ὁποίας ἐστέκετο ὁ Ὄθων περιστοιχιζόμενος ἀπὸ τὴν ἀκολουθία τον. Ἔλαμπε μέσα στὴ χρυσοστόλιστη Βαυαρική τον στολὴ ὁ νεανίας βασιλεύς. Μὲ συγκινημένη καρδιά, μὲ δακρυσμένα μάτια παρακολουθοῦσε τὸ γύρω τον θέαμα, ποὺ ἦταν ἀληθινὰ μεγαλοπρεπέστατο. Καὶ ζαλισμένος ἄκουγε νὰ βοῦζῃ γύρω τον ἡ ἀμόσφαιρα ἀπὸ τὶς οὐρανοφθάστες ζητωκραυγὲς τῶν ἀρειμανίων ἐπηκόων τον - στεριανῶν καὶ θαλασσιανῶν - ποὺ ἀδειαζαν στὸν ἀέρα τὰ καυροφύλλια τους, τὰ κουμπούρια, τὰ τρομπόνια:

— Ζήτω ὁ Βασιλεύς !..

***

Μὲ τὴν ἀκολουθία τοῦ Ὄθωνος ἦταν καὶ ἕνας Βαυαρὸς στρατιωτικὸς ἰατρός, ὁ Χριστόφορος Νέζερ (πρόσαπαπος τοῦ γνωστοῦ ἡθοποιοῦ) ὁ ὁποῖος ἀργότερα ἔπῃρε Ἑλληνίδα καὶ ἀπέκτησε μεγάλη οἰκογένεια. Ὁ Νέζερ αὐτὸς ἄφησε πολύτιμα ἀπομνημονεύματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα σταχυολογοῦμε τὶς ἀκόλουθες πληροφορίες:

Ὁ Βασιλεὺς δὲν ἀπεβιβάσθη ἀμέσως στὴν ξηρά. Ἔμεινε λίγες μέρες στὴν Ἀγγλικὴ φρεγάτα καὶ τέλος ἀπεφάσισε τὴν ἔξοδο, ἀφοῦ εἶχαν πιὰ γίνει ὅλες οἱ ἑτοιμασίες.

Τὴν ἡμέρα τῆς ἀποβιβάσεως, τὸ Ναύπλιον ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ Ἕλληνες, γραφικότατα ντυμένους. Ἀπὸ τὴ Στερεὰ Ἑλλάδα, ἀπὸ τὰ νησιά, ἀπὸ τὶς διάφορες ἐπαρχίες τοῦ Μωριᾶ, εἶχαν ἔρθει οἱ ἀγωνιστά, μὲ τὶς γιορτάσιμες στολές τους, μὲ τ' ἄρματά τους νὰ ὑποδεχθοῦν τὸ Βασιλέα τους καὶ νὰ ἰδοῦν πραγματοποιούμενο τὸ ὄνειρό τους !

Τὰ Βαυαρικὰ στρατεύματα ποὺ συνόδευαν τὸν Ὄθωνα, παρετάχθησαν στὴν προκυμαία καὶ στὸ δρόμο ἀπὸ τὸν ὁποῖο θὰ περνοῦσε ὁ Βασιλεύς. Οἱ ναῦτες, Ἕλληνες καὶ ξένοι, ἀνεβασμένοι στὰ ὁμμασοστόλιστα ξάρτια τῶν πλοίων ἔζητοκραύγαζαν μ' ἐνθουσιασμό. Νέοι πυροβολισμοί, νέα φρενῆτις !

Στὸ μέρος τῆς ἀποβιβάσεως (ἀντικρὺ τῆς σημερινῆς ὁδοῦ Καραπάλον) ἦταν συγκεντρωμένοι πολυάριθμοι ἀξιωματικοὶ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, φιλέλληνες καπετανέοι παλληκαριῶν μὲ τὶς λαμπρὲς στολές τους, ἀλλὰ καὶ φτωχοὶ ἀγωνιστὲς μὲ ἁπλὲς φουστανέλλες. Ἡ χορεγοφραμμὴ τοῦ Ἵτς Καλέ, τοῦ Παλαμηδιοῦ, τῆς Προνοίας, οἱ βράχοι, τὰ μπαστέρνα, ἦταν γεμάτα θεατὲς, ἄντρες καὶ γυναικόπαιδα.

Ὅταν τέλος κανονοβολισμοὶ ἀπὸ τὰ φρούρια ἀνήγγειλαν ὅτι ὁ Βασιλεὺς ἐπάτησε τὴ γῆ τῆς Ἑλλάδος, τότε ἀπὸ μύρια στόματα ἀντήχησε ἡ κραυγή: Ζ ή τ ω ὁ Β α σ ι λ ε ύ ς !» ποὺ ἐσκέπασε καὶ αὐτὲς τὶς βροντὲς τῶν κάστρων καὶ τῶν πολεμικῶν πλοίων.

Τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ Ὄθων, περνώντας τὴν πρόχειρη γέφυρα ποὺ εἶχε στηθεῖ, γιὰ τὴν ἀποβίβασή τον, ἐπάτησε τὸ Ἑλληνικὸ χῶμα, ἕνας σταχομάλλης γέρος, ντυμένος μὲ πλούσια χρυσοβελούδινη φέρμελη, καθαρὴ φουστανέλλα, ἀομένα περικεφαλαία, ἀρχαϊκή, στὸ κεφάλι, ποὺ τὴν ἐστόλιζε παχειὰ ἱππουρίς, ἐπροχώρησε, κι' ἔβαλε τ' ἄρματά τον κατὰ γῆς καὶ μὲ φωνὴ συγκεκινημένη εἶπε:

— Βασιλιᾶ, καλῶς μᾶς ἤρθες !...Εἶμαι ὁ Κολοκοτρώνης. Τὸ κεφάλι μου εἶνε ἐπικηρυγμένο καὶ ἤρθα ἄρματωμένος, ἀλλὰ νά, τώρα βάζω τὰ ὅπλα μου μπροστὰ στὰ πόδια σου καὶ τὴ ζωή μου στὰ βασιλικά σου χέρια. Καὶ σὲ δέχομαι μὲ δάκρυα, Βασιλιᾶ μου καὶ Κύριέ μου, ἐγὼ ὁ Ἐπαναστάτης !

Καὶ ὕστερα ἀπὸ τὰ λόγια αὐτά, ποὺ τὰ μετέφρασε ἀμέσως ἕνας διερμηνεύς,ὁ νικητὴς τοῦ Ψαριᾶ ἐγονάτισε κι' ἔστεκε ἔτσι, γονατισμένος. Ὁ Βασιλεὺς ἐρώτησε ἀμέσως ποιός εἶνε, ἔδωνε, τὸν ἐσήκωσε καὶ τοῦ εἶπε συγκεκινημένος νὰ μὴ φοβᾶται πιὰ τίποτε ἀπὸ τὴν ἐπικήρυξη. Τὸν ἐβεβαίωσε ὅτι ἀρχίζει πιὰ νέα περίοδος τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας καὶ ὅτ ἔπρεπε νὰ λησμονηθοῦν τὰ περασμένα, νὰ ὁμονοήσουν ὅλοι οἱ Ἕλληνες.

Ὁ Κολοκοτρώνης ἐσηκώθη, ἐξέφρασε μὲ διερμηνέα τὴν εὐγνωμοσύνη του, ἐφόρεσε τ' ἄρματά του καὶ πηδήσας μ' εὐκινησία σ' ἄλογό του ἔτρεξε στὶς τάξεις τῆς συνοδείας.

Στὴ παλιά, Βενετσιάνικη Πύλη τῆς Ξηρᾶς, στὴν εἴσοδο δηλ. τῆς πόλεως, ἦταν στημένες θριαμβευτικὲς ἀψίδες. Δυὸ Γάλλοι φρουροὶ ἔστεκαν ὄρθιοι μὲ τὶς μπαγιονέττες τους, ἐπροπτικοὶ καὶ ἀνυπόφοροι ! Ἀπὸ τὸ σημεῖο αὐτὸ ἄρχιζε ἡ Γαλλικὴ κατοχή, γιατὶ ὁ ἴδιος ὁ Ὄθων εἶχε ἀπαιτήσει ἀπὸ τὸ Γάλλο στρατηγὸ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴ διοίκηση τοῦ Ναυπλίου, μέχρις ὅτου γείνῃ κανονικὴ ἐγκατάστασις ὅλων τῶν στρατιωτικῶν καὶ διοικητικῶν ἀρχῶν τοῦ νεοσυστάτου Κράτους.

Πολὺ κοντὰ στοὺς φρουροὺς αὐτοὺς ἐστέκοντο, ἔφιπποι δυὸ φιλέλληνες, ὁ ἀντισυνταγματάρχης Φαμπρὶ καὶ ὁ λοχαγὸς κόμης Βρέδε.

Ἔξαφνα ἡ Βασιλικὴ πομπὴ ἐφάνη στὸ βάθος τοῦ δρόμου καὶ ἐπλησίασε. Ὁ Κολοκοτρώνης ἐπήγαινε μπροστὰ ἀπὸ ὅλους, ὑπερήφανος ἐπάνω στὸ ἄλογό του, ἕνα θαυμάσιο ἄσπρο ἄτι.

Ὅταν ἔφθασε μπροστὰ στοὺς δύο Γάλλους φρουρούς, ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς τὸν ἀναγνώρισε ὅτι ἦταν ὁ Κολοκοτρώνης καὶ θέλησε νὰ κερδίσῃ τὰ 5.000 φράγκα τῆς ἐπικηρύξεως. Σηκώνει ἀμέσως τὴ μπαγιονέττα του, ὁρμᾷ κατὰ τὸ ἄλογο, σημαδεύει τὸν ἀνύποπτο Στρατηλάτη καὶ ἑτοιμάζεται νὰ τοῦ διαπεράσῃ τὸ σιῆθος ! Εὐτυχῶς τὴν ἴδια στιγμὴ ἀντιλαμβάνεται τὴν ἐπίθεση ὁ κόμης Βρέδε, γυπᾷ μὲ τὸ σπαθὶ τον τὸ χέρι τοῦ φρουροῦ, τὸν πληγώνει σοβαρὰ καὶ τοῦ ὁρίγνει κάτω τὴν μπαγιονέττα. Ὅλα αὐτὰ σὲ μιὰ ἀστραπή.

Μεγάλη ταραχὴ ἔγεινε τότε στὴν πρωτοπορία τῆς πομπῆς. Ὁ Κολοκοτρώνης ἄναψε ἀπὸ τὸ θυμό τον κ' ἔβαλε τὸ χέρι στὴν πιστόλα τον :

—Σ' ἔφαγα, Φράγκο ! ἐμούγγρισε.

Ἀλλ' ὁ κόμης Βρέδε ὅμως καὶ πάλιν ἔφιππος, στάθηκε ἀνάμεσα στὸ στρατηλάτη καὶ τὸ Γάλλο, ἐνῶ ὁ ἀντισυνταγματάρχης Φαμπρὶ ἔτρεχε πάνω ν' ἀναγγείλῃ τὸ γεγονός.

Ἡ πομπὴ ἐσταμάτησε. Ὁ Ὄθων ἐκάλεσε κοντά τον τὸ στρατηγὸ Γκυὲ καὶ τὸν παρακάλεσε ν'ἀφήσῃ τὸν Κολοκοτρώνη νὰ μπῇ μαζί του στὸ Ναύπλιο. Ὁ Γάλλος στρατηγός, γιὰ νὰ σώσῃ τὰ προσχήματα, ἐδέχθη ἄλλα μὲ τὸν ὅρο νὰ μπῇ ὁ Κολοκοτρώνης στὴν πόλη συνοδευόμενος ἀπὸ ἀξιωματικοὺς καὶ ὅπλος.

Καὶ ἔτσι ξαρμάτωτος, κατέβηκε ἀπὸ τὸ ἄλογο καὶ συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν γενναῖον κόμητα, ἐπέρασε κάτω ἀπὸ τὶς ἀψίδες καὶ μπῆκε στὴν πόλι τῶν θριάμβων τον, στὸ Ἀνάπλι τὸ παινεμένο. Τὰ πλήθη, ἐνθουσιασμένα στὴν ἐμφάνισι τοῦ Στατηλάτου, ἐφώναζαν:

—Ζήτω ὁ Βασιλεύς ! Ζήτω ὁ Κολοκοτρώνης !